

slovenskem stolnem mestu skoro čisto slovenske kronovine, ravno tako tudi, ako se bomo poganjali za slovensko šolo v Kočevji. Nemcem in Lahom je slovenski narodni in kulturni napredek že sam na sebi izzivanje, ker ovira uresničenje njih presrčne želje, da Nemštvo poda ob Adriji roko Italijanom.

Jedva se je izvedelo, kaj je govoril grof Badeni, že vidimo posledice njihovih besed. Na Dunaj je odpotovala deputacija iz Pirana z županom na čelu, da se odpravijo dvojezični napisi pri tamošnjem sodišči, ker so izzivanje Italijanov. Kar niso mogli Italijani s silo doseči, poskusili so sedaj z lepa. Mi ne vemo, kakšen odgovor jim je dal grof Badeni. Nadejamo se, da je jim razložil, da to ni izzivanje, če ima sodišče po večini slovanskega okraja tudi slovanski napis, ker to se vjema z osnovnimi zakoni. Ko bi se pa zgodilo, da bi grof Badeni ustregel njih želji, bode pa potem hitro dobil več tacihi pritožb. V proračunskem odseku se je že predlagalo, da naj se dvojezična gimnazija v Celji zatvori ali pa vsaj premesti kam drugam. Gotovo bo iz Celja tudi na Dunaj odšla takoj deputacija, da prosi za odpravo dvojezične gimnazije v Celji, če je piranska deputacija na Dunaji dosegla, kar je želela. Seveda bi i od drugod Nemci prišli s podobnimi pritožbami, zlasti s Češkega in Moravskega, kjer se je tudi proti volji Nemcev osnovalo nekaj čeških ljudskih in srednjih šol. Vsako imenovanje Slovana na kako uplivnejše uradno mesto v meševitih deželah bi se tudi zmatrало za izzivanje Nemcev in takoj pritožba do vlade in državnega zbora.

S svojimi besedami je ministerski predsednik le sebe spravil v velike neprilike. Vidi se, da je grof Badeni služboval dosedaj le v Galiciji in še ne pozna avstrijskih Nemcev. Ko jih bode bolje spoznal, bode vedel, da izzivalci nikjer niso Slovani, temveč le Nemci in Italijani. Težko bode Badeniju zatreti nade, katere je s svojimi besedami pri Nemcih in Italijanih vzbudil. Če bode pa hotel jim ustrezati, bodo pa Slovani prisiljeni začeti proti vladi najodločnejšo opozicijo in potem mora Badeni biti prepričan, da se njegova vlada ne bode dolgo držala. Nemška levica že tako razpada, z nemškimi nacionalci in protisemiti pa nobena vlada ne bi mogla vladati, najmanj pa grof Badeni po Luegerjevi aferi.

Politični pregled.

Imenovanje novih ministrov. — Pričakovati je, da se v kratkem imenujejo trije novi ministri. Podmaršal Guttenberg bode imenovan železniškim ministrom. Sedaj je Guttenberg podnačelnik glavnega generalnega štaba. To imenovanje bi kazalo, da se pri grajenji in upravi železnice mislijo ozirati pred vsem na deželno brambine potrebe. Sekcijski načelnik dr. Rittner bode imenovan ministrom za Galicijo. Rittner je izdelal načrt za volilno reformo in ga bode že kot minister zagovarjal pred zbornico. Poleg tega se bode imenoval še minister za Češko. Vzel se bode baje zunaj političnih strank, pa tudi ne iz veleposestva. Njegova naloga bode pred vsem skrbeti za kulturne in gospodarske koristi dežele češke krone. Vlada se menda nadeja, da jo bodo potem podpirali Mladočehi, a se najbrž moti. Mladočeška stranka ostane v opoziciji,

dokler vlada ne stori odločnega koraka na potu do češkega državnega prava ali pa popolni narodni enakopravnosti.

Deželni zbori — Sklicani so deželni zbori. Češki, gališki, gorenje in dolnje avstrijski, štajerski, kranjski, moravski, goriški in šleški snidejo se dne 28. decembra. Deželna zbora koroški in tirolski začeta svoje zborovanje dne 2. januarija, solnograški dne 7. isterski, predarelski in tržaški dne 8. bukovinski dne 10 in dalmatinski dne 11. januarija. — Vrhovnim deželnim maršalom češkim je imenovan knez Jurij Lobkovic, njegovim namestnikom dr. Julij Lippert, tirolskim deželnim glavarjem je imenovan grof Anton Brandis, njegovim naslednikom pa dr. Karol Heppeger, goriškim deželnim glavarjem je imenovan grof Frauc Coronini, namestnikom pa dr. Anton Gregorčič.

Budgetna debata se dalje vrše in je semtertja precej burna. Finančni minister Bilinski je napovedal obširne davčne preosnove. Napovedal je več novih davkov in ponižanje zemljiškega davka. Njegov govor je napravil še precej dober vtis. Posebno je pa dr. Lueger imel neki jako oster govor, v katerem je hudo kritikoval nagodbo z Ogersko, pri tem se je pa zaganjal v vlado in zjedinjeno levico in rabil izraze, ki ne spadajo v parlament. Dasi se ne strinjamo z obliko njegovega govora, olobravati pa moramo po večjem njega vsebino. Češki veleposestnik Palffy je na to izjavil, da se mora razmerje donšanju k skupnim državnim stroškom premeniti. To je vzbudilo veliko senzacijo. Vlada je morala sprediti, da bode imela težave z obnovljenjem nagodbe z Ogersko.

Mestne volitve na Dunaji. — Nekateri časopisi poročajo, da bodo že v februarju volitve za mestni zbor na Dunaji. Vlada je nekda prisiljena volitve razpisati, ker so mestne finance v tako velikem neredu, da se vladni komisar več pomagati ne more.

Rusinska deputacija na Dunaji. — Na Dunaj je prišla 150 članov broječa rusinska deputacija se pritoževati zaradi nepravilnosti pri volitvah. Deputacijo so prijazno vsprejeli dunajski protisemiti, priredili jej slavnostni večer in obljubili svojo pomoč. To, da se je pobratila deputacija s protisemiti, jej je le škodovalo. Cesar je vsprejel šest članov deputacije, pa nikakor ne posebno milostivo. Očital je jim, da ni bilo potreba hoditi jih toliko na Dunaj in da ni umestno, da so se na Dunaji dali zlorabiti za demonstracijo proti vladi. Obljubil je pa jim, da se bodo nepravilnosti pri volitvi preiskale. Posebno zadovoljna se deputacija ni vrnila z Dunaja.

Češkonemška sprava. — Po časopisih pa tudi po shodih in v parlamentu se zadnji čas razpravlja o češkonemški spravi. Pomenljivo je vsekako, kar v tem oziru piše „Pester Lloyd.“ Ta list, ki je v prijateljstvu z zjedinjeno desnico priznava, da trajna sprava tako dolgo ni mogoča, dokler se Nemci ne bodo zmatrali za del avstrijske države, temveč le za del velicega nemškega naroda.

Volitev v Stomfi. — V Stomfi na Ogerskem je bila nedavno dopolnilna volitev. Izvoljen je vladni kandidat državni tajnik Latkoczy. Pri tej volitvi so se vršile velike nerednosti. Volitev je trajala nepretrgoma dva dni, da si bi bila se lahko končala v enem dnevu. Vladni pristaši so podkupili vse gostilne, tako, da so opozicijski volilci morali čakati na dežju, ter tako jih več zbolelo. Mnogo opozicijskih glasov so odklonili. Pri odklonitvi vsacega glasu pisali so dolg zapisnik, da volitev dlje traje, da bi več opozicijskih volilcev odšlo domu. Vladni pristaši so namreč prvi volili. Da bi pa državni zbor volitve ne zavrgel, vladni listi trdijo, da je opozicijski kandidat bil naklonjen panslavizmu in je torej v narodnem interesu, da ni voljen.

Pomadjarjevanje imen. — Sedaj na Ogerskem mislijo pred vsem pomadjariti vsa nemadarska imena žandarjev. Žandarsko poveljništvo se je obrnilo do dušnih pastirjev, naj hitro pošljejo točno madjarsko prestavo dotičnih imen. Radovedni smo, koliko župnikov bode ustreglo tej zahtevi.

Podržavljenje policije na Ogerskem. — Ogerska vlada namerava podržaviti policijo po vseh ogerskih mestih. Pomladi se predloži državnemu zboru dotični načrt zakona. Vlada se je prepričala, da mestne policije ne zadoščajo svoji nalogi.

Italija. — Prav ednaka je Italija Španiji. Kakor ima poslednja vsled zavoženih razmer doma preveč opraviti, a ima pri vsem tem vojsko na Kubi, tako ima Italija pri vseh svojih slabih finančnih razmerah vojsko v Afriki. V italijanski koloniji v Afriki, so sosedni Abesinci napali italijansko vojsko in jo premagali. Abesinske čete so bile močne 20.000 mož, a italijanska armada je štela le 12.000 mož. Italijanska vlada je ukrenila precej vse potrebno in poslala znatno pomoč v Afriko, tako da šteje ondi italijanska vojska 25.000 mož. — Poročilo italijanske vlade pravi, da je palo 2450 italijanskih mož v Afriki. Vlada naglašja, da je storila že vse potrebno, da maščuje poraz italijanske vojske, in da dobi zmago italijansko orožje.

Bolgarija. — Pri razpravi v državnem proračunu je dne 11. t. m. v bolgarskem sobranju poslanec Neičev pristaš neodvisne stranke ugovarjal posamnim točkam proračuna in strašno vdrihal po vladi. Mej drugim je rekel da se ne sme preje odobriti proračun, dokler vlada ne ugodí ljudski želji in ne po princea Borisa po pravoslavi. Predsednik sobranju je govorniku zabranil nadalje govoriti, a ker ta ni slušal, ga je hotel odstraniti dati iz zbornice. Predsednik sobranju, vžaljen po tem dogodku, se je odpovedal predsedništvu in je hotel za zmirom zapustiti zbornico. Njegovi somišljeniki so to preprečili, ga posadili na njegov stol in so mu izrekli zaupnico, na kar se je seja nadaljevala. Neičeva so odvedli mej rabuko iz dvorane.

Španija. — Ne samo da ima že močno propala Španija toliko sitnostij izven doma in da od nje toliko žrtev zahteva nesrečna vojska na Kubi, ima tudi doma v Madridu samem največje zmedenosti. Prišli so na sled velikim neredom pri mestni upravi madridski. Župan je že odstopil. Ministerstvu je vsled tega močno omajano stališče. Sploh se konservativna stranka more vzdržati na krmilu le zaradi tega, ker se liberalna stranka ne poganja za to gospodarstvo, ker so razmere to - li zavožene. S tem, da monarhistične stranke tako slabo vladajo, se pripravljajo le republikanski stranki ugodna tla. — Nova poročila vedo povedati o novih porazih španske vojske na otoku Kubi. Vstaši drže se dobro. Španija bo prisiljena poslati nove čete na Kubo. — Nabira se mej narodom za vojsko na Kubi. Ravno se poroča, da je vlada vsprejela čez en milijon darov, nabranih mej Španjci za nakup ednega parnika za ekspedicijo na Kubo.

Turčija. — Poročila in to celo vladna zatrjujejo, da je dosedaj ubitih do 160.000 ljudi v Armeniji, večinoma kristjanov. Dočim se turška vlada trudi narediti mir, vendar se nemiri ponavljajo. Evropske velevlasti se druga druge boje in v tej neslogi ne ukrenejo proti Turčiji odločnih korakov. — Drugo štacijsko ladijo je dovolila turška vlada velevlastim le proti gotovem pogojem poslati pred Carigrad. — Čuje se, da so pričeli krsčanski Armenci pristopati k mohamedanski veri, le da bi bili varni. — Said paši katerega je hotel sultan uničiti, se je priznala velika pokojnina. Sultan je moral na koran priseči, da se ne zgodi Said paši, nič žalega. Še le potem je ta zapustil varstvo veleposlanikov, v katerem je bil. — Ni še mir v ednem kraju se že pojavi v drugem. Nezadovoljnost prebivalstva je velika. Ljudstvo zahteva mir in red, a vlada ni zmožna tega dati. Vsled česar poboji, zažiganja, plenitve in ropanja. Vlada je strogo zaukazala vojakom da morajo z orožjem v roki zadržati vsak nemir. Zalibože, da vojaki ali nečejo, ali pa ne morejo miru narediti.

Obrtnija.

O poklici in vzgoji.

Ljubljanski krojaški mojster g. Matija Kunc, imetelj krojaškega učilišča v Ljubljani je spisal nemško knjižico *Lehre der Bearbeitung sämtlicher Herrenkleidungsstücke*, katero priporočamo vsem krojačem, in tudi drugim obrtnikom, kateri znajo nemški, ker obsega mnogo lepih nauk. Knjižica je izšla v ekspediciji „Europäische Modenzeitung“ v Draždanah in velja 75 nemških vinarjev ali 45 kr. avstr. velj.

Iz te knjižice priobčujemo tukaj jedno poglavje z dovoljenjem gospoda pisatelja, ki slove:

„Tri znanosti vedo tudi nekaj povedati o človeški obleki, da si na prvi pogled to ni vidno, to so zemljepis, narodopis in zgodovina civilizacije. Uče nas, da je evropska noša, kakeršna je, nastala s sodelovanjem zemljepisnih, narodopisnih in kulturnozgodovinskih faktorjev.

Tem besedam, katere sem vzel iz neke zemljepisno-statistične razprave dr. Karola Zehdena, profesorja na dunajski trgovski akademiji, imam sam dostaviti, da človeštvo pozna prav za prav le tri potrebe: 1.) hrano, 2.) stanovanje in 3.) obleko. Ta dva stavka nam morata biti za merilo vrednosti, če naše pošteno rokodelstvo hočemo spoznati kot obnovljeno kulturno in eksistenčno sredstvo. Bili so časi, ko ljudje niso imeli druge potrebe, kakor hrano; pa še sedaj so dežele, kjer ljudje ne čutijo potrebe po stanovanju in obleki, ker brez njiju izhajajo pri tamošnjem podnebju. Kulturnemu človeku sedanjega časa je pa obleka ravno tako potrebna, kakor hrana in stanovanje. Z razvojem civilizacije se je razvijala in popolnjevala tudi obleka.

Dočim je sprva obleka služila le za to, da se je telo zavilo in varovalo pred slabim vremenom, je pa danes „evropska“ obleka na vsem svetu znamenje civilizacije za tistega, ki jo nosi! Narodne noše vidno zginjavajo; novodobni obleki odpirajo se vedno nova pota in v proslavo našega rokodelstva lahko rečemo, da noben prevrat ni bolj pripomogel k podemokratovanju človeštva, kot razvoj in razširjenje oblačilne umetnosti. Vsled tega je pa krojaštvo postalo znatno obrtno sredstvo za milijone in milijone in tudi ostane. Na nas je pa, da mu za daljni razvoj pokažemo pota, da se bode poleg svoje važnosti tudi tako izplačevalo, da bode milijone ljudi tudi imelo veselje in ljubezen za svoj poklic.

Dečku 12 do 14 let, ki se iz kakeršnih koli uzrokov posveti krojaštvu, ne moremo prisojati, da pozna pomen svojega koraka. Često še mnogo starši mladeniči, ki so dovršili že srednjo šolo, ne vedo, če ne bodo obžalovali izvolitve svojega specijelnega poklica v poznejšem življenju. V navadnem življenju se mnogo govori o prirojenem nagonu za kak poklic. Jako razširjena je pa tudi misel, da je neobhodno potrebna ljubezen in veselje za kak poklic. Po mojem mnenji tako veselje nič ne ško-